

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄUER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — — 6 K.
Egy óra — — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 3 filler

Hirdetések

A kiadóhivatalban fogadhatók az el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és húsvétnapok kivételével minden nap délután 6 órakor.

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 209. szám.

Péntek, szeptember 13.

A tartós bizalom.

— szept. 13.

A hivatalos lap most közli azokat a legfelső kéziratokat, melyeket a király Lukács Lászlóhoz, gróf Tisza Istvánhoz, Székely Ferenchez és báró Hazai Samuhoz intézett kitüntetésük alkalmából. A Lukácshoz és a Tiszához intézett kéziratok megegyeznek abban, hogy mind a kettő kifejezésre juttatja a király köszönetét és háláját a véderőtörvények elintézése alkalmából. Különbözik a két kézirat abban, hogy Lukács László levelében a király az adott kitüntetést egyúttal tartós bizalmának látható jeléül nyújtja át a kitüntetettnek. A megkülönböztetés szigorúan alkotmányos. A miniszterelnök csak a király tartós bizalma alapján maradhat helyén. A házelnök méltósága azonban a király bizalmától függetlenül a nemzeti szuverenitásban találja forrását.

Előre tudjuk, hogy a király kézírata, mely Lukács Lászlót az uralkodó tartós bizalmáról biztosítja, nem fogja megőrvendeztetni az ellenzékét. Megint azt fogják hangoztatni, hogy ezzel le van ráncigálva a korona a pártpolitikába. Azonban előre megállapíthatjuk azt is, hogy a koalíciónak ez a vádja is, mint a többi, mind, — hamis.

Utóvégre, valami köze talán mégis a királynak is van a politikához. Amikor egyesek azt hirdetik, hogy az uralkodó által szentesített törvények törvénytelenül jöttek létre, akkor a koronának, melyet így ellenzéki részről ráncigálnak le a pártpolitikába, végre is jogában áll a maga módján kifejezésre juttatni, hogy amit ő szentesített, az törvénytelen nem lehet. És amikor egyes pártok alantass pártérdekből egy miniszterelnök fejét követelik, akkor is a kinevezési jogában alkotmányunk szerint korlátlan királyt föltétlenül megilleti az a jog, hogy ismét a maga módján megmondja, hogy ez a fej az ő tartós bizalmának oltalma alatt áll.

Mindezek a királyi megnyilatkozások azonban minden irányban, tartalmuk minden részletében éppen úgy, mint formájukban, szigorúan megfelelnek a legszorosabb értelemben vett alkotmányosság követelményeinek. Ami ezekben a legfelső kéziratokban mint legbenső lényeg felis-

merhető, az tulajdonképpen csak azt bizonyítja, hogy dicsőségesen uralkodó agg királyunk gondolkodása teljes összhangban van a nemzet óhajával.

A magyar nemzet — ezt ma mindenki érzi, — békét, haladást, termelő alkotásokat, szóval munkaképes országgyűlést kíván. Nos, hát, az a kitüntetési sorozat, melylyel a király most a többség vezéreit megtisztelte, éppen azoknak az érdemeknek szól, melyeket ezek a férfiak az országgyűlés munkaképességének visszaállítása körül szereztek. Az a tartós bizalom pedig, melyet a korona Lukács László miniszterelnöknek kilátásba helyez, annak a felelős kormányfőnek szól, akitől ennek a munkaképességnek megóvása és a nemzet javára teljesítendő hasznos országgyűlési munka által való hasznosítása várható és remélhető.

A nemzet legfontosabb érdeke az, hogy az országgyűlés dolgozzék. A király pedig megköszöni a munkaképesség helyreállítását és tartós bizalmát följánlja annak, akinek ugyanaz a programja, ami a nemzet érdeke. Így tehát a mai napon megjelent legfelső kéziratok leglényegesebb politikai jelentősége az, hogy kézzelfoghatóvá teszik a koronának és a nemzetnek egyöntetű törekvését. Azt a törekvést, melynek az ellenzék gáncsot vet, de amelyet a kormány és a többség hazafias sikerrel képviselt, képvisel és fog képviselni.

A kulturregyesület ülése.

Baaden Károly üdvözlése. — Beszámoló a gyermekkitelepitéséről. — Az őszi munkaprogram.

Nagybecskerek, szept. 13.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-művelődési Egyesület igazgatósága tegnap délután dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző igazgató elnöklésével ülést tartott, amelyen résztvettek Baaden Károly, Harzer József, Jeszenszky Nándor, Knyaskó Lajos, Mayer Rezső és Somfai János igazgatósági tagok.

Az ülésen napirend előtt dr. Vinczehidy Ernő elnök

üdvözli Baaden Károly

igazgatósági tagot abból az alkalomból, hogy a király a népoktatás terén szerzett sok évi kiváló szolgálatai elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta neki. Meleg szavakkal méltatja érdemeit, ame-

lyeket a kultura szolgálatában szerzett egy benn az iskolában, mint künn az életben. Kéri, hogy továbbra is folytassa az egyesület kebelében kulturális tevékenységét.

Baaden Károly megköszönve az üdvözlést, kijelentette, hogy továbbra is az eddigi lelkesedéssel igyekszik szolgálni a kultura ügyét.

A szünidei gyermekkitelepités.

Somfai János titkár beszámol ezután a nem magyar ajku torontáli gyermekek szünidei kitelepitéséről. Előadja, hogy az egyesület az idei nyári szünidőben 58 nem magyarajku gyermeket telepitett ki magyar szóra Szegedre, Makóra és Hódmezővásárhelyre, ahol a gyermekek a két hónap alatt teljesen megtanultak magyarul. A kitelepitési akció az egyesületnek tetemes anyagi áldozatába került, mert a gyermekek ellátási díjának felét, továbbá az utiköltségeket, a kísérő tanítók költségeit az egyesület fedezte, de az eredmény olyan kiváló kulturális jelentőségű, hogy az anyagi áldozat bő gyümölcsöket termelt. Javasolja, hogy az egyesület fejezze ki köszönetét és elismerését azoknak a tanfériaknak, akik a gyermekek kitelepitése körül segítségére voltak az egyesületnek.

Az igazgatóság örömmel vette tudomásul a kitelepités szép eredményét és köszönetét és elismerését tolmácsolja Schurr Miklós ernőházi igazgató-tanítónak, Rückert Antal nagyjécsai tanítónak, Kirchner Ferenc rezsőházi igazgató-tanítónak, Kaufmann Béla rezsőházi tanítónak, Koreck Ernő kiskomlói jegyzőnek, Schorsch Pál károlyligeti, Höckl Jakab sándorházi, Hillier János náköfalvai tanítóknak, továbbá Tokos Izsák makói, Raffner Dezső szegedi és Hermán János hódmezővásárhelyi igazgatótanítóknak, akik a kitelepitett torontáli gyermekeket elhelyezték s gondos felügyeletben és oktatásban részesítették.

Az őszi munka.

Dr. Vinczehidy Ernő igazgató ezután előterjeszti az egyesület őszi munkaprogramját, amely szerint az egyesület újból megindítja a liceális és ismeretterjesztő előadásokat, az ismétlődő tanfolyamokat, kísérletet tesz továbbá a munkásgimnázium szervezésére és Nagybecskereken szabad egyetemi előadások szervezésére, amelyeket országos nevű tudósok tartanának.

Ezután több kisebb belügyet tárgyalt az igazgatóság s ezzel az ülés véget ért.

A szerb kiviteli tilalom. Belgrádból jelentik: A szerb gabonakiviteli tilalom az exportégeknek nagy kárt okozott, mert nem tudják elszállítani a már eladott és lekötött gabonát. Az érdekeltek e miatt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy interveniálni fognak a kormánynál, hogy legalább azt szállithassák, amit már eladtak.

Eredeti Sack-féle ekék

Gyári árakban kaphatók:

1067 x.3

Braun Árminnál Nagybecskereken és fiókjánál Pancsován.

Állandóan raktáron: Kétvasu eke, gyári jel: Z. H. 6. R. és Z. H. 6. R. B. Háromvasu eke, gyári jel: E. H. 3.

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimánics Lajos főispán az antalfalvai, alibunári és pancsovai főszozogatásokról ma visszaérkezett Nagybeeskerekre.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontálvármegye állandó választmánya ma délután fél 4 órakor a vármegveház főispáni kistermében dr. Dellimánics Lajos főispán elnökségével ülést tartott, amelyen a hétfői renakivüi közgyűlés tárgyait készítette elő.

— **Baaden Károly ünneplése.** Tudvalevőleg holnap fogja átnyújtani dr. Dellimánics főispán Baaden Károly ny. igazgatónak öfelsége által érdemei elismeréséül adományozott arany érdemkeresztet. Ezt az ünnepi aktust isentisztelet előzi meg a róm. kath. plébánia-templomban, amelyen a következő zenéi részletek fognak szerepelni: Belezna „Ave Mária” hegedűkísérettel, éneklő: Liska Ferenc áll. ig. tanító, hegedűn kíséri: Götter János, Marchezi „Ave Mária”, éneklő Boross Károlyné, Attenhofer „Ave Mária”, éneklő Weninger József.

— **Halálozás.** Mint Pancsováról írják, ott Rakics Sándor rendőrkapitány, a Ferenc József-rend lovagja, életének 62-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

— **Orvosgyakornokok a József-kórházban.** A nagybeeskereki József-kórház nagy betegforgalma kívánatosá tette, hogy a kórházban, úgy mint más nagy kórházokban orvosgyakornokok működjenek. A kórház igazgatósága eziránt kérelmet intézett a belügyminiszterhez s ennek folyományaképpen tegnap Nagybeeskerekre jöttek dr. Hajós Béla közegészségügyi felügyelő, dr. Tóth Lajos miniszteri tanácsos és dr. Hoór Károly egyetemi tanár, akik behatóan megtekintették a József-kórházat. A tanulmányozás eredményeképpen a kormány kiküldöttéi három orvosgyakornok idehelyezését fogják javasolni.

— **A vasárnapi korcsmázás ellen.** Szép, de sajnós, meddő munkát végzett Józseffalva község képviselőtestülete. Dr. Darszki Sándornak, a Good-Templár ottani fiókja elnökének indítványára egyhangulag mondta ki a józseffalvai képviselőtestület, hogy a vendéglőket és korcsmákat szombat délután 6 órától hétfőn reggel 6 óráig zárva kell tartani. Tagadhatatlan, hogy a képviselőtestület határozata megszüntetné a megszokott vasárnapi korcsmázás és ezzel az egész héten át keresett munkabér elpocsékolását, de a határozatnak fájdalom, vétót kell mondania a törvényhatóságnak, mert a fennálló szabályrendeletekbe ütközik s ha a megye jóvá is hagyná a határozatot, a belügyminiszter megsemmisítené. Így hát ezek az üdvös határozatok csupán szép álmok maradnak, míg egy jobb idő következik.

— **Megölte a villamosáram.** Temesvárról jelentik: Majorcsik János orozifalvai munkás egy ujonnan épülő házban dolgozott, amelyre most helyezik el a villanyvezetékét. A vezeték szerelő ember elment tegnap délután a gőzmalomba azzal, hogy az áramot ne engedjék még az új vezetékbe. Az indokolt óvintézkedés azonban elkésett. Az áram már megindult és Majorcsik, aki a vezeték mellett dolgozott, életével fizette meg a kellő óvintézkedés hiányát. A szerencsétlen ember ugyanis véletlenségből a vezetékhez ért és az óriási feszültségű áram egy pillanat alatt megölte. A temesvári kir. ügyészség megindította az eljárást, hogy a halálos balesetért kit terhel a felelősség.

— **Boldog község.** Józseffalva az a község, amelynek bátran adhatjuk ezt a jelzőt. Kedden tartott közgyűlésén terjesztették ugyanis elő a számadást, amely szerint a község bevétele az elmúlt évben 111.719 kor. 19 fillér, kiadása pedig 95.177 kor. 52 fillér volt. A tiszta pénztári maradvány tehát 16.541 kor. 67 fillér s ez az eredmény annál figyelemreméltóbb, mert a község fizeti a polgárság helyett még a

6%-os megyei pótdót is. Pótdója természetesen nincs ennek az irigyléreméltó községnek, amely csak a múlt évben emelte fel a községi tisztviselők és szolgák fizetését.

— **Összegett a széna alatt.** Borzalmas szerencsétlenség történt a minap krassószórénymegyei Pojén falu határában. Szüts Arsenie és Szüts Petru pojéni legények a birkákat legeltették; este felé a szokatlanul nagy hideg ellen védekezve tüzet raktak egy szénakazal tövében s a tűz mellett hamarosan el is aludtak. Éjszaka hatalmas szélvihar kerekedett, amely feldöntötte és az alvókra borította a hatalmas kazalt. A parázstól tüzet fogott a széna s a két szerencsétlen Szüts fiú fölött hatalmas lángokban égett. Arsenie még valahogy ki tudott vándorolni a tűzből, Petrut azonban csak nagy ügygyel-bajjal, hosszas kínlás után húzta ki a súlyosan sebesült bátyja és az odasiető Draganeszku Avram a lángokból. Mindkét Szüts fiút a lugosi közokórházban ápolják, de Péter állapota reménytelen.

— **A haragosok.** Mint Lugosról jelentik, Mikola József és Pepez Jokim gavosdiai parasztekemerek már régóta haragosok. Tegnap véletlenségből találkoztak a korcsmában és Mikola kihívóan szólította meg haragosát, aki persze nem éppen udvariasan válaszolt. Mikolát az udvariatlan hang annyira felbőszítette, hogy a nála lévő hatalmas karóval néhányszor úgy fejbévágta a védekezni nem tudó Pepez Jokimot, hogy az ütések következtében meg ott a helyszínén rövid félóra múlva kiadta a lelkét. A gyilkost letartóztatták.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délen gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnek.

Szeptember 13-14. Megyei áll. vál. ülése.
14. Jegyzői nyugdíjintézet ülése.
16. Megyei közgyűlés.
Október 7. A közig. bizottság ülése.

Színház, irodalom.

A vármegyei színház.

A színházügy a törvényhatóság előtt. — A színház telkének megvétele. — Az alispán előterjesztése.

— szept. 13.

A nagybeeskereki új színház ügye, amelyet annyi lekesedéssel intézett a vármegye alispánja s annyi odaadással karolt föl a törvényhatóság is, egy lépéssel előbbre fog haladni a megvalósulás felé.

A vármegye alispánja már a pályázatot is kiírta s most a telket kívánja a vármegyével megszereztetni a színház számára, hogy a kultuszminiszteriumban sajnosan olyan nehezen kezelt színházügyünket elősegítse.

E célból Jankó Ágoston alispán a következő előterjesztéssel járul a törvényhatóság hétfői rendkívüli közgyűlése elé:

Tek. törvényhatósági bizottság!

A vármegyei színház ügyében kelt legutóbbi 840-912. közgy. számú határozatának végrehajtásaképp jelentem, hogy

a színház tervpályázatát, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium szakértőjének javaslata alapján s a magyar mérnök és építészegyesületnek való bemutatás után kiírtam. Eddig ötvennél több műépítész kérte már az építési programot s így remélhető, hogy az ezen év végével lejáró pályázati határidőben nagyobb számú tervet fognak benyújtani.

Ez a helyzet most azt a kötelességet rója rám, hogy a tek. törvényhatósági bizottságnak a teendő további egymásutánjára tegyek javaslatot. Tudvalevő, hogy a létesítendő színház anyagi előfeltételei közül csak a vallás- és közoktatási miniszter ur segélye van még függőben. A többi három tényező, nevezetesen a tek. törvényhatósági bizottság, Nagybeeskerek városa s a társadalom hozzájárulása, megfelelő határozatokkal, illetve aláírással biztosítottak mondható. Legutóbbi előterjesztéséből az is kiviláglik, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium az általunk eredetileg kontemplált segélynél tetemesebb hozzájárulásra is hajlandó, ha kivételre alkalmas tervet lát s látja, hogy a színházépítés egyéb anyagi föltételei rendelkezésre állanak.

Kivánatosnak vélem ennélfogva, hogy a színházépítés céljára a tek. törvényhatósági bizottság által kijelölt telek most már a törvényhatósági bizottság tulajdonába kerüljön. A törvényhatóság 1910. évi 2453. közgy. számú határozatával ugyanis e célra legalkalmasabbnak a vasúthoz vezető Aradáci-utcai u. n. Karátsanyi-féle beltelket találta, úgy, hogy a tervpályázat is ezen telek alapul vétele mellett iratott ki. E telket a színházépítési eszme felmerülésekor annak megvalósításáért lelkesedő műbarátok egy csoportja vette meg azon célból, hogy az minden üzérkedés kizárásával a törvényhatóság rendelkezésére álljon. Ezekről, illetve képviselőjüktől, dr. Pollák Győző nagybeeskereki lakostól, ki mint telektulajdonos szerepel, kell most a telket megvásárolni, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a helyzet és szándékaink teljes komolyságát fokozottabban beigazolvassa. Megjegyzem, hogy a szóbanforgó telekvétellel semmiféle esélynek a törvényhatóságnak a pénzügyeit ki nem tesszük. Mert az, a rajta levő, bár rozoga és rozzag épületek béréből, a vételi ár összes kamatait megadja. Különben is a város középpontján, a vasútra vezető utcában fekszik, s tekintettel arra, hogy ugyanazon árban jut tulajdonunkba, mint amennyiért néhány év előtt vétett, hozzászámítva ehhez az eladók csekély készkiadásait, az a beállott telekérték-emelkedés folytán, már ma is értékesebbnek mondható, mint amely összegért mi megvásároljuk.

A vételár 54.000 (ötvennégyezer) korona, mely összeg a felveendő 100.000 (százezer) koronás kölcsönből, illetőleg a színházépítés céljaira rendelkezésünkre jutandó összes pénzből fog fedezetet nyerni. Tekintettel azonban azon köztudomású helyzetre, melyben ma a pénzpiac sanyalódik, kölcsön felvételére ma gondolni nem lehet.

A szóban forgó összeget tehát valamelyik megyei alpból kellene kölcsönképp előlegezni. Legalkalmasabbnak mutatkozik e célra a két és félmillió kölcsönalap, mely tetemes fölöslegekkel rendelkezik. Múltóztassanak tehát azon elhatározás megismétlése mellett, hogy a színházépítés céljára a törvényhatóság százezer koronás kölcsönt vesz fel, az évi 4000 koronás színházi segély törlesztése címén, e kölcsön felvételét egyelőre elhalasztani, egyben pedig a fent előadottak alapján „a két és félmillió kölcsönalapból” 54.000 koronát a színház telke vételára címén előlegezni, kölcsönvenni. Addig is, míg e kölcsön vissza lesz fizethető, a telken levő épületek tiszta hozadéka bőven fedezi ezen összeg 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatait. Bemutatom egyben az adás-vételi szerződést.

A vármegye állandó választmánya dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző előadásában ma délután tárgyalta az alispán előterjesztését, amely elfogadásra ajánl a törvényhatóságnak s amely bizonyára az eddigi lelkes egyhangúsággal segíti elő a nagybeeskereki új színház égetően sürgős ügyét.

**** Szerb színészet.** Tegnap Shakespeare nagy tragédiáját „III. Rikárd király”-t adta elő a szerb színház. A szereplők mindannyian nagy igyekezettel játszottak és sikerült is nekik a darab nehézségeivel megküzdniök és egy vidéki színpad eszközeihez képest igen jó előadást nyújtaniok, amelyért a közönség zajos tetszésében volt részök.

(*) **Ifjúsági irodalom.** A magyar ifjúsági irodalom újabb időben mind több kiváló erővel gazdagodik, neves íróink mind szívesebben fordulnak a gyermekek felé s mind kiválóbb és élvezetesebb alkotásokkal gyarapítják. Nagy szerepe van ebben Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermek-lapjának, a Jó Pajtásnak, amely sorra hódítja meg jeles íróinkat az ifjúsági irodalom számára. Legújabbban Szemere György, a más téren nagy sikereket aratott író tünt fel az ifjúsági írók között, nemcsak meleg és nemes elbeszéléseivel, hanem most Vitéz Karika Mátvás című regényével is, amely most folyik a Jó Pajtás-ban és számról-számról mind nagyobb tetszéssel találkozunk. A Jó Pajtás legújabb, szeptember 8-iki számában ezenkívül még Feleki Sándor, Balázs bácsi és Benedek bácsi irtak szép verseket, Murai Károly és Nászai Elza elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör lakodalmát, Garay Ákos pompás képet rajzolt, Elek nagyapó kedves mesét mond el, Gyula bácsi a gyermekmunkásokról ad képekkel tarkított cikket, Zsiga bácsi kedves mókája, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatószámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest. IV., Egyetem-utca 4. sz.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A miniszterelnök ünneplése. — Előkészületek a képviselőház ülésére. — Az ellenzék újból botrányokat csinál. — Megint katonaság vonul föl. — A delegációk.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt körhelyiségében ismét igen mozgalmas élet uralkodik. A pártkör minden este tele van s élénken tárgyalják az elkövetkező eseményeket. Tegnap este Lukács László miniszterelnök is fönt volt a pártkörben, ahol a párt tagjai lelkes ünneplésben részesítették kitüntetés alkalmából. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kitüntetés nem az ő személyének szól, hanem a munkapártnak, amely összetartásával s józan politikájával megvalósította a parlament munkaképességét.

Ami a jövő héten elkövetkező parlamenti eseményeket illeti, az ellenzék megint az éretlen politikusok uralma alá került, akik esztelenségükben ismét botrányokkal akarják a magyar parlamentáriumot kompromittálni. Az ellenzék a képviselőház ülésének első napján bevonnul a parlamentbe s ott a legnagyobb botrányokat tervezi.

A kormány és a házelnökség természetesen minden eszközzel azon lesz, hogy a parlamentben a rendet, a törvényben előírt kötelessége szerint megőrizze s ezért megfelelő karhatalomról fog gondoskodni. A képviselőház előtt az első budapesti honvéd gyalogezred egyik zászlóalja és egy közös zászlóalj fogja főtartani csendőrség és lovasrendőrség segítségével a rendet, a képviselőház pincéiben

pedig nagyszámu rendőr lesz elhelyezve, azonkívül készenlétben lesz az egész rendőrség.

Az ellenzéknek a delegációkban való szerepléséről pozitív hír még nem szivárgott ki. Bécsi lapok jelentése szerint, ha az ellenzék tényleg megkísértené a botrányokat a Magyar Házban, ott nem a bécsi rendőrség, sem magyar katonák, hanem cseh és bosnyák katonák fogják főtartani a rendet.

A bécsi nemzetközi eucharisztikus kongresszus.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, ott nagy előkészületek folynak a holnapi eucharisztikus körmenetre, amelyben előreláthatólag háromszázezer ember vesz részt. A körmenetben egy darabon a király is résztvesz az egész udvarral. Lukács László miniszterelnök holnap reggel Bécsbe érkezik, hogy résztvegyen a pápai követ tiszteletére adandó udvari ebéden.

Külgyminiszterünk az olasz királynál.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint Berchtold gróf külgyminiszter a delegációk ülésének befejeztével utazik Olaszországba, hogy az olasz királynál tisztelegjen. Utána a külgyminiszter a Pisa melletti San Rossoreba megy, ahol találkozni fog San Giuliano márkai olasz külgyminiszterrel.

Eötvös Károly beteg.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eötvös Károly, a kiváló magyar íróról az a hír járja, hogy úgy fizikailag mint anyagilag tönkrement. Most egy régi barátjánál húzódott meg, de egészségi állapota igen súlyos, mert elméje meggyöngyült s rögeszmékkel küzd.

A Fésüs—Pancera-ügy.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A királyi ítélőtábla ma ítélte a fiúmei Fésüs és Pancera-ügyben, amelyben Pancera táblabíró tudvalevőleg rágalmozás miatt bepörölte Fésüs fiúmei közjegyzőt. A kir. ítélőtábla Fésüst ma fölmentette, mert bebizonyítottak látta Fésüsnek Pancera ellen felhozott vádjait.

A kereskedelmi bank csalóinak tárgyalása

Budapest, szept. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti törvényszék a kereskedelmi bank csalóinak, Bauer Bajor Lajosnak és Rihliczky Zoltánnak bűnügyében a főtárgyalást október 19.-ére tűzte ki.

Felélés szerkesztő: Somfai János.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Szeged. 27752/1912. szám.

Pályázati hirdetmény

oltatlan mész és téglák szállítására.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1913. évben szükséges fent megnevezett anyagok szállításának biztosítására.

Jövő 1913. évben a következő mennyiségek szükségesek:

- 2700 g. oltatlan fali mész.
- 787000 drb falitégla.
- 167700 drb lapos fedélcserép.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a ma-

gyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthető meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, melyek 50 fillér lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhető.

Postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint egy koronás magyar okmánybályaggal ellátott ajánlatok ezen külcimmal: „Ajánlat a 27752/1912. sz. pályázati hirdetményben kiírt anyagokra” 1912. évi szeptember hó 21. napjának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendő.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1912. évi szeptember hó 20-ik napjának déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, sértett vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett elkésve vagy táviratlag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1912. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi május hó 1-ső napjától.

ÉRKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt		9	28
Pancsováról délután		7	04
Budapest—Szegedről reggel		6	20
Budapest—Szegedről délután		3	16
Szegedről délelőtt		9	34
Budapest—Nagykikindáról este		9	21
Szécsányból este		6	40

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		óra	perc
Zsombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este		8	16
Módosról reggel		6	30
Pancsováról reggel		3	28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8	23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4	10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9	34
Szécsányból este		6	29

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8	10
Pancsovára este		7	27
Szeged—Budapestre reggel		7	20
Szeged—Budapestre délelőtt		11	27
Szeged—Budapestre este		7	27
Szegedre délután		1	17
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel		6	21
Karlovára délelőtt		10	00

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		óra	perc
Zsombolya—Temesvár—Versecre délután		4	15
Temesvár—Versecz—Antalfalva—Pancsova—Alibunarra reggel		3	33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2	26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11	55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5	25
Módosra reggel		6	35
Zsombolyára délelőtt		10	59

Petz Antal

undivat áruháza

Nagybecskerek.

Kobrák-cipő és tennis-cikkek raktára.

Telefon 88. Telefon 88

Tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árakon ajánlok:

Női ruhadíszeket,
kész bluzokat,
szallagokat,
csipkéket,
férfiingeket,
férfi- és nőcipőket,
ugyszintén férfikalap ujdonságokat.

Antalfalvai járás főszolgabírájától. 4637—1912. kig. szám. 1065—2.2

Pályázati hirdetés.

Az antalfalvai járási gyepmesteri állás elhalálozás folytán megüresedvén, erre ezennel pályázatot hirdetek. A gyepmester javadalmazása két üres szobából álló szabad lakás a telepen, saját személyét illetőleg évi 400 kor. s minden segéd után évi 200 kor. s végül 200 kor. lőtartási átalány. Kötelességei s teendői s egyéb díjazásai a vármegyei szabályrendeletben vannak megállapítva. Ezen állásra pályázók kellően felszerelt kérvényeiket képességüket igazoló okmányaikkal hozzám legkésőbb folyó évi október hó 1-éig terjesszék be s a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek. A kinevezett pályázó állását azonnal elfoglalni köteles. Antalfalva, 1912. évi szeptember hó 7-ik napján, Zsiros, főszolgabíró.

Riessner-kályhák, a világ legjobb és használatban legtakarékosabb fűtőberendezése. Egyszeri betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik. Létható tűz. Eredei biztonsági szabályozó. Gázomlás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsó légrétegeiben is. Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére: Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához. Konyadi-utca 606 37.

Magyar-német kisasszony, aki gyorsírást tud, nagyobb üzleti vállalatnál magas díjazás mellett alkalmazást talál. — Ajánlatok az „Aradi Ujság“ kiadóhivatalához intézendők. 1076—2.2

Tizezer korona készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy 14 holdas szőlő. A vételár hátralevő része évi részletekben törlesztendő. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Háziszolga azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 925-x.13

Gesucht ein Vertreter zum Besuchen der Detaillisten in Nagybecskerek und benachbarten Plätzen von einer im Oktober in Betrieb kommenden Fabrik von Bouillon-Würfeln. Dieselben werden nach einem neuen Verfahren hergestellt und sind billiger, schmackhafter und bedeutend ausgiebiger als alle Konkurrenz-Fabrikate und können als vollständiger Fleisch-Ersatz benutzt werden. Offerten mit Aufgabe von Referenzen unter H. N. 1303 an Rudolf Mosse Wien. 1077-2.1

Hirdetéseket jutányos árért közöl a Torontál pol. napilap kiadóhivatala.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. e. vasut. — Ervényes 1912. május hó 1-étől.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagykikinda-Karlova. Columns include Oda (Departure) and Vissza (Return) with specific train numbers and times.